

на Фридриха, ръководилъ го въ размишленията и избора на книгитѣ за четение и му прѣдалъ знанието на всемирната история, французската изящна литература и образцовитѣ ѝ произведения (нѣмската литература въ това време се намирала още въ ниска степенъ на развитие и съвършенство). Кojкoтo се отнася до нравственното възпитание на Фридриха то, въ инструкцията на краля, било прѣдписано на възпитателитѣ му »да му внушаватъ чиста вѣра къмъ Провидѣнието и сжда на бжджия животъ; благоговението прѣдъ Създателя и страха Божий да придружаватъ всичкитѣ му помисли и дѣла: това е единственното срѣдство да се задържи той въ прѣдѣлитѣ на прав-

дата и челоуѣколюбieto.« Въ останалитѣ части на инструкцията се прѣдписвало да се истрѣблява у него духа на гордостята и високоумѣрието, да му се вселява отвращение отъ ласкателството и прѣзрѣние къмъ ласкателитѣ, да се приучва на смиреномждрие, кротость, любезность, пистливость, рѣдъ и самообсждаение на всѣка работа. Съ една дума — краля въобще искалъ, щото негова синъ и наслѣдникъ да прилича съвсѣмъ на него по мисли, чувства и дѣйствия, и даже се трудилъ да всели въ него страсть къмъ това, къмъ което самъ той ималъ страсть — особено къмъ войската и военнитѣ работи и упражнения, а сжщо и къмъ лова.

§ 3.

Младостъ (1726—1730).

При такива условия расълъ Фридрихъ въ отроческитѣ си години и достигналъ възрастята на младостята. Вънкашността му взела най-приятно изражение: той билъ доста високъ, чертитѣ на лицето му се отличавали съ, тѣй да се каже, антична, римска правилность. Въ очитѣ му свѣтляла една пламенна и въсторжна душа. Рѣчитѣ му кипѣли съ остроумие и проявявали необикновенъ умъ и пламенно въображение. Но тѣзи именно умственни и нравствени сили го увеличали на съвсѣмъ другъ пжтъ, отъ този начертанъ отъ баща му. Въ много и важни, и нищожни обстоятелства се проявило пълно различие въ характеритѣ, стрѣмленията, побужденията, възглѣдитѣ и дѣлата на бащата и сина. Фридрихъ обичалъ и правилъ туй, което не се харесвало на баща му, а послѣдния му правилъ по поводъ на това чести и строги мѣмрения, безъ разлика на мѣсто и време. Съ тѣчение на времето и съ увеличение на незадоволствието и строго-

стята на краля и на незадоволствието вслѣдствие на това на Фридриха, по между тѣхъ взели малко-по-малко да се разкъсватъ връзкитѣ, които съединявали бащата съ сина, краля съ наслѣдника и поданника. Тѣзи натѣнати отношения се обърнали най-послѣ въ пълно спрѣчквание по между имъ, което имало печални послѣдствия и за двамата. За нещастие, въ двора нѣмало такъвъ челоуѣкъ, който ползующъ се, еднакво съ расположението на краля и наслѣдника, да би можалъ да бжде примирителенъ посрѣдникъ между тѣхъ. Кралицата всѣкакъ се трудила, но никакъ не можала да възстанови нарушеното съгласие: всичко, каквото и да прѣдприемала тя съ тѣзи цѣль, само увеличавало взаимнитѣ раздражения, незадоволствия и несъгласия. Между друго, тя имала прѣдъ видъ да постигне това съ оженванието на по голѣмата си дъщеря, Фридерика-Вилхелмина — за сина, а Фридриха — за дъщерята на английския наслѣ-